

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.473/2012/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Bene István ügyvéd által képviselt **(I.rendű felperes neve, címe)** alatti lakos I. rendű és **(II.rendű felperes neve, címe)** alatti lakos II. rendű felpereseknek - a Dr. Láncziné Dr. Tóth Ildikó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Láncziné dr. Tóth Ildikó ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen kártalanítás iránt indított perében - melybe az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a dr. Pajtók Gábor és a dr. Imre András ügyvédek) által képviselt **(alperesi beavatkozó)** beavatkozott - a Szegedi Törvényszék 2012. október hó 12. napján kelt 6.G.40.054/2011/60. sorszámú ítélete ellen a felperesek részéről 63., az alperes részéről 64. és az alperesi beavatkozó részéről 65. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, az alperes marasztalásának összegét 28.495.479,- (Huszonnyolcmillió-négy százkilencvenötezer-négy százhetvenkilenc) Ft-ra és ennek 2009. október hó 1. napjától a kifizetésig járó, minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-ával növelt mértékű késedelmi kamatára felemeli.

Az alperest és a beavatkozót egyetemlegesen terhelő elsőfokú eljárási költség összegét 900.000,- (Kilencszázezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest és a beavatkozót, 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű felpereseknek - mint egyetemleges jogosultaknak - 636.800,- (Hatszázharminchatezer-nyolcszáz) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A **(település 1.neve)**, külterület 1.../34. helyrajzi számú 4 hektár 8248 négyzetméter területű szántó művelési ágú ingatlan a felperesek 1/2-1/2-ed arányú közös tulajdonában áll.

Az ingatlanra a felek 2007. október 11-én - elhelyezési megállapodások keretében - bányaszolgalmi jogot alapítottak a **(település 2.neve)** I. stratégiai gáztározó részét képező SZGT-30 és 34 jelű kutak, vezetékeik és egyéb kútvezetékek megépítéséhez szükséges övezetre. Eszerint a bányászati tevékenységgel érintett terület a „gázvezeték tengelyétől jobbra-balra merőlegesen mérve: 10 méter, kutak esetében 120x120 méter méretű építési sáv”. Az igénybevétel várható időtartama 2008. januárjától 2009. januárjáig, illetve a használatbavételi engedély kiadásáig tart. A felperesek vállalták, hogy a bányászattal érintett területen nem végeznek - többek között - talajművelést. Rögzítették, a bányavállalkozó - egyebek mellett - köteles az általa okozott kárt a bányakárookra vonatkozó szabályok szerint megtéríteni, a tevékenység befejezése után pedig a területet a jogszabályi és hatósági előírásoknak megfelelően helyreállítani, majd a tulajdonosoknak átadni.

Ezt követően a felek bányaszolgalmi jogi megállapodást kötöttek az elhelyezési megállapodásban rögzített létesítményekre. A biztonsági övezetet kutak esetében 50 méter sugarú körben, vezetékeknél 15-15 méterben határozták meg.

Az alperes kérelmére a Szegedi Körzeti Földhivatal határozataival - több részletben - összesen 23628 négyzetméter termőföld időleges más célú hasznosítását engedélyezte azzal, hogy a területet 2010. folyamán az alperes köteles mezőgazdasági termelés céljára alkalmassá tenni, az előző állapotot helyreállítani. Az alperes megbízott kárrendezője, a beavatkozó 2008. január 22-én értesítette a felpereseket, hogy a munkálatok várható kezdési ideje 2008. január 30., az értesítés a földterületek mezőgazdasági művelését nem befolyásolja.

Ekkor az ingatlan 2 hektár 6248 négyzetméternyi területén már tavaszi fokhagyma volt telepítve, melyből 2,2 hektáron a felperesek betakarítani nem tudtak, mivel az alperes azt ledózerolta és betonlapokkal fedte le. A fennmaradó területről betakarított fokhagymából 2460 kg-ot 580,- Ft/kg átlagáron értékesítettek, míg bizonyos mennyiséget a területről ismeretlen tettesek elloptak. Az eltulajdonítás tényét a felperesek az alperesnek bejelentették.

További 2,2 hektáron étkezési csemegekukoricát termesztettek, amit szintén nem tudtak - augusztusban - betakarítani, mert az alperes alkalmazottai őket a területre nem engedték be. Az ingatlan a környező területek felől sem volt megközelíthető, mert az egyik oldalon régészeti feltáró árok, míg a másikon árok határolta. A kukoricát a fűrási munkák befejezését követően betakarították és takarmányként értékesítették.

A felperesek 2009-ben 3,5 hektáron áttelelő főzőhagymát kívántak termesztetni, azonban csupán 1 hektár területet tudtak bevetni, mivel 2,5 hektár az alperes használatában állt. A ténylegesen bevetett területen a várható termésmennyiségnek megközelítőleg 1/3-a termett meg étkezésre alkalmatlan, piacképtelen minőségben, mert az alperesi tevékenység folytán - a területen található 5 darab fúrott kút ledózerolásra került - öntözni nem tudtak.

Ebben az időszakban 1 hektár 3284 négyzetméteren búzát vetettek.

Az alperes 2009. július 20-én illetve 21-én a felpereseknek személyenként 7.503.950,- Ft kártalanítást ajánlott fel a 2008-as és 2009-es gazdasági évekre. Ebben a fokhagyma kártalanítással érintett termőterületét 2,2 hektárban, a főzőhagymáét 2,5 hektárban jelölte meg. Az ajánlatot a felperesek nem fogadták el.

Az alperes a felperesek részére ezt követően - személyenként - 5.393.700,- Ft kártalanítást utalt át.

A kutak megsemmisítése miatt 750.000,- Ft kártérítést fizetett.

Az alperes 2009. november 23-án bejelentette a Szegedi Körzeti Földhivatalnál, hogy a feltáró fúrást befejezte, a terület rekultivációját elvégezte, azt a felperesek részére eredeti állapotban birtokba adta. A tulajdonosok részére azonban a birtokba adás ekkor nem történt meg, ezért a területet - melyen a felperesek 2010-ben 1 hektár 9662 négyzetméteren csemegekukoricát kívántak termesztetni - beművelni nem tudták.

A körzeti földhivatal - a 2010. augusztus 25-i helyszíni szemlét követően - 2010. november 23-án kelt határozatában az eredeti állapot helyreállítását nem fogadta el és az alperest a rekultivációs munkák elvégzésére kötelezte.

A Csongrád Megyei Kormányhivatal Földhivatala 2011. január 25-i határozatával az elsőfokú határozatot megsemmisítette és a körzeti földhivatalt új eljárásra kötelezte.

A rekultiváció hatóság általi elfogadása a 2011. május 31-i földhivatali határozattal történt meg, melynek kapcsán azonban a felperesek közigazgatási pert indítottak. Az eljárás a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 14.K.22.167/2011. szám alatt folyamatban van.

A felperesek keresetükben - mint egyetemleges jogosultak - 43.528.209,- Ft és ennek összességénként eltérő időponttól a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Hivatkozásuk szerint a bányavállalkozó tevékenységével 2008. és 2010. között - részben, késve illetőleg teljesen - ellehetetlenítette a tulajdonukat képező perbeli ingatlan beművelését, ezért az ezen időszakban - egyébként jogszerű alperesi magatartással összefüggésben - keletkezett károk tekintetében kártalanításra köteles az 1993. évi XLVIII. törvény 37. §-a alapján. Állították, 2008-ban 2,6 hektáron telepítettek fokhagymát, azonban azt az alperes 2,2 hektáron ledózerolta. Az ebből eredő kár 6.740.701,- Ft. A 2,2 hektáron termesztett csemegekukoricát csak részben tudták betakarítani és takarmánnyként értékesíteni, az elmaradt jövedelem 4.890.000,- Ft. Előadták, 2009-ban 3,5 hektáron kívántak áttelelő főzőhagymát termelni, az alperesi tevékenység miatt viszont csak 1 hektáron tudtak vetni, ahol azonban a kutak megsemmisítésével összefüggő öntözés hiánya miatt a vártnál kevesebb termett, az elmaradt jövedelem 20.925.055,- Ft. Ugyanebben az évben - másodvetésként - csemegekukoricát kívántak termesztetni, amelyet csak 1 hektáron tudtak vetni. Öntözés hiányában a hozam alacsonyabb lett, az elmaradt jövedelem ebből eredően 6.966.250,- Ft.

Állították, 2010. évben a területet művelni nem tudták, az részükre eredeti állapotban birtokba adásra nem került. Ebben az időszakban 1 hektár 9.662 négyzetméteren kívántak csemegekukoricát telepíteni, az elmaradt haszon 4.006.203,- Ft.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperesi igény jogalapját nem vitatta, azonban állította, a már megfizetett kártalanítási összeg felül a felpereseknek kára nem keletkezett. Vitatta, hogy korábban intenzív öntözéses földművelést tudtak volna folytatni a területen, ugyanakkor kiemelte, az 5 fúrt kút megsemmisítése kapcsán 750.000,- Ft kárt megtérített. Állítása szerint csak 1 hektár 8266 négyzetméter került 2008. évben ledózerolásra, a terület pedig a bányászati tevékenység alatt mindvégig megközelíthető maradt. Álláspontja szerint

2009-ben az a terület, melyen főzőhagymát nem lehetett termesztani, ugyanekkora volt. A teljes időszakra vitatta a kalkulált felvásárlási árat, a megfelelő növénytermesztési technológia és növényvédelem alkalmazását. A 2010. évre vonatkozó igénnyel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a terület ismételt birtokba adása - eredeti állapotban - már 2009. őszén megtörtént.

A beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte az alperesi ellenkérelemben szereplő jogi érvek alapján.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 23.035.352,- Ft-ot és ennek 2009. június hó 1. napjától a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolása szerint a kereset jogalapja fennáll, azt a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 37. §-a teremti meg. A perben beszerzett bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felperesek tulajdonában álló ingatlanból mely időszakban, milyen részt érintettek a bányászati munkálatok. Bizonyítottként fogadta el a peradatok alapján, hogy a felperesek a területen mezőgazdasági növénytermesztést folytattak, melyben az alperesi tevékenység őket akadályozta, ezzel összefüggésben tényleges káruk, illetőleg elmaradt hasznuk keletkezett. A kár mértékét a perben beszerzett igazságügyi mezőgazdasági szakértői alapszakvéleményben írt átlagos termésmennyiséget alapul véve határozta meg. Rámutatott, a felperesek nem igazolták, hogy az átlagosat meghaladó termesztési és területi adottságokkal rendelkeztek volna. A kártalanítási összeg számításánál - a kiegészítő szakvéleménynek megfelelően - az ÁFÁ-val csökkentett nettó értéket növelte meg a kompenzációs felárral, amely a nettó alap 12 %-a. Így a felpereseket ért kár összegét 33.822.752,- Ft-ban fogadta el, melyből levonta a beavatkozó által már teljesített 10.787.400,- Ft-ot, és a különbözet megfizetésére kötelezte az alperest. A késedelmi kamatról szóló rendelkezés a Ptk. 301/A. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Az ítélettel szemben mind a peres felek, mind a beavatkozó fellebbezéssel élt.

A felperesek fellebbezése az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a kereseti kérelemnek megfelelő döntés meghozatalára irányult. Érvelésük szerint az általuk folytatott mezőgazdasági termelés az átlagos termesztési körülményeket meghaladja mind személyi, mind tárgyi oldalon. A termesztett áttelelő főzőhagyma vonatkozásában kiemelték, annak termőképessége jelentősen meghaladja a magyar fajtákét, így a jó termőképességű talajon jó termesztési körülmények között folytatott gazdálkodás eredményeként hektáronként 100.000 csomó terménymennyiség elérhető lett volna, amely az elsőfokú ítélet szerinti jövedelemkiesés összegét 11.083.555,- Ft-tal megemeli. Utaltak arra is, hogy forgalmazó optimális esetben 130.000-140.000 csomó/hektár piacképes mennyiséget valószínűsített. Sérelmezték az elsőfokú bíróság által alkalmazott kompenzációs felárszámítást is. Hivatkozásuk szerint helyesen a szakértő által meghatározott ÁFÁ-val növelt értéken kell megállapítani a felperesek kárát, mivel nem az ÁFA nélküli nettó értékhez társul a kompenzációs felár, hanem az beleértendő a tényleges vételárba. A káreseménnyel érintett területek nagysága tekintetében kiemelték a kártalanítási jegyzőkönyvek

adatait. Végül kifogásolták a kamatra vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést, azt szövegezésében pontosítani kérték.

Az alperes - tartalma szerint - az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Fellebbezésének indokolása szerint a felperesek - törvényi kötelezettségük ellenére - nem bizonyították a betakarításban való akadályoztatás tényét, a csemegekukorica termesztését, a tárgyi feltételek meglétét a mezőgazdasági tevékenység folytatásához, őstermelői mivoltukat, vízjogi engedélyük meglétét és korábbi bevételeik alakulását. Sérelmezte, az elsőfokú bíróság nem tette lehetővé az alperes számára annak igazolását, hogy a perbeli ingatlan - más útvonalon - megközelíthető volt. Hangsúlyozta, a felperesek nem tettek eleget kárenyhítési kötelezettségüknek, mivel az öntözőcsövek ismert eltávolítása ellenére vízigényes kultúrát telepítettek, és nem jelezték kellő időben akadályoztatásukat a termés betakarításában. Ezen túlmenően kiemelte, 2010. évre kártalanítás a felpereseknek nem jár, mivel az ingatlant már 2009. folyamán művelésre visszaadta, ekkortól gátló körülmény nélkül folytathatták mezőgazdasági tevékenységüket. Kifogásolta a kamatfizetés kezdő időpontjának elsőfokú bíróság általi megállapítását is. Álláspontja szerint minden év vonatkozásában más-más időpontot kell a kamatfizetés kezdő időpontjaként megjelölni.

Az alperesi beavatkozó fellebbezése szintén az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására és a kereset teljes elutasítására irányult. Hivatkozása szerint az elsőfokú ítélet hiányos, megalapozatlan, illetőleg iratellenes tényálláson alapul. Ahhoz, hogy teljeskörű tényállás legyen megállapítható, a felpereseknek bizonyítania kellett volna a 2006. és 2007. években folytatott mezőgazdasági őstermelői tevékenységükből származó árbevételüket az értékesítési betétlapok csatolásával. Csatolniuk kellett volna a vetőmagok beszerzését igazoló hiteles bizonylatokat is és bizonyítani azt a tényelőadásukat, hogy a korábbi években öntözéses növénytermesztést folytattak. Érvelése szerint a felperesek kárenyhítési, kármegelőzési kötelezettségüket sértették meg, amikor vízigényes növénykultúrával telepítették be a perbeli területet. Nem bizonyították ugyanakkor, hogy kárenyhítési kötelezettségüket teljesítették a csemegekukorica betakarításával, értékesítésével. Ugyancsak nem igazolták, hogy a perbeli ingatlanok az adott időszakban nem voltak megközelíthetőek. Végül nem bizonyították, hogy az alanyi adómentességre vonatkozó feltételeknek eleget tettek volna a 2006-2010. közti időszakban.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet felperesi fellebbezéssel nem érintett részének helybenhagyását kérték, annak helyes indokai szerint. Részletezték az ezt alátámasztó perbeli bizonyítékokat. Azzal a felperesi hivatkozással összefüggésben, hogy a 2010-re igényelt kártalanítás az ismételt birtokbaadás miatt alaptalan előadták, hogy rekultivációról 2009-ben értesítést nem kaptak, a terület visszaadása sem történt meg, 2010-ben a művelésben mindvégig akadályozva voltak. Az állított rekultivációról az illetékes földhivatal által tartott 2010. augusztus 25-i helyszíni szemlén szereztek tudomást, a földhivatal azonban - 2010. november 23-i határozatában - az eredeti állapot helyreállítását nem fogadta el és

az alperest további rekultivációs munkák végzésére kötelezte. Végül a hatóság - újabb helyszíni szemle alapján 2011. május 31-i határozatával - fogadta el az eredeti állapot helyreállítását. Ezzel összefüggésben közigazgatási per van folyamatban A beavatkozó fellebbezése kapcsán kiemelték, a jogvita eldöntése szempontjából irrelevánsak a 2006. és 2007. évi felperesi bevételek. A mezőgazdasági kompenzációs felár meghatározása tárgyában álláspontjuk alátámasztásául igazságügyi magánszakértői véleményt csatoltak.

A felperesek fellebbezése részben alapos, az alperes és a beavatkozó fellebbezése alaptalan.

A peres felek között a kereseti kérelem jogalapja nem volt vitás, az elsőfokú bíróság helyesen utalt etekintetben a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 37. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra. A kártalanítási összeg elsőfokú bíróság által alkalmazott kalkulációja körében azonban az ítélet tábla álláspontja részben eltér az elsőfokú ítéletben foglaltaktól.

A kompenzációs felár számításával kapcsolatban a felperesi érvelés, az ott levezetett számítási mód (63. számú fellebbezés III. pont, fellebbezési ellenkérelemhez csatolt igazságügyi magánszakértői vélemény) helytálló. A felperesi őstermelők kára (elmaradt haszna) az árbevétel kiesésből származik, amit esetükben - mivel alanyi adómentesek - a bruttó piaci ár alapulvételével kell számítani. A piaci, azaz a bruttó ár nagyságát nem befolyásolja, hogy az eladási árnak az általános forgalmi adó vagy a kompenzációs felár a része. Az ezzel összefüggő - a 2012. augusztus 14-i kiegészítő szakvéleményben írt - mezőgazdasági szakértői számítás kompetencia hiányában figyelembe nem vehető, az alapszakvéleményben rögzített bruttó ár alapulvételével kell a felperesek kárát számítani. Lényeges, hogy az alperesi beavatkozó is a felperesi állásponttal egyezően nyilatkozott etekintetben a 48. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldalán.

A felperesek fellebbezésükben sérelmezték a szakértő által megállapított, 2009. évre vetített elérhető termésmennyiséget, melyet az elsőfokú bíróság mérlegeléssel fogadott el. A 21. sorszámú szakvélemény jó termelési körülmények esetére számított megközelítőleg 67.000 csomó és 10 tonna zsákos főzőhagyma termést az érintett területre. Vázolta ettől eltérő termésátlag lehetőségét is, de véleményét az igazolt körülmények, valamint a felek közötti álláspontja és érvei ismeretében is fenntartotta, álláspontját személyes meghallgatása során is megfelelően indokolta (35. sorszámú jegyzőkönyv). A felperesek az általa meghatározottnál magasabb kieső jövedelmet azáltal tudtak volna bizonyítani, ha igazolják, az előző években a szakértő által figyelembe vettnél magasabb termésátlagot értek el és ebből nagyobb összegű jövedelmet realizáltak. Az általuk állított magasabb jövedelmezőséget úgy bizonyíthatták volna, ha a korábbi években folytatott termelő tevékenységüket, ebből származó bevételeiket bemutató összehasonlító adatokat közölnek, ezeket alátámasztó okiratokat csatolnak. Miután etekintetben bizonyítási kötelezettségüknek (Pp. 164. § (1) bekezdés) nem tettek eleget, helyesen járt el az elsőfokú bíróság,

- 7 -

Gf.I.30.473/2012/3. szám

amikor a szakértő aggálytalan véleménye alapján határozta meg a 2009. évi várható termésmennyiséget.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezéseikben hivatkoztak arra, hogy a felperesek csak abban az esetben tarthatnak igényt kártalanításra, ha igazolják a megelőző években folytatott termelő tevékenységüket és abból eredő bevételeiket.

Ezzel szemben a felperesek akkor is igényt tarthatnának kártalanításra, ha a megelőző években egyáltalán nem folytattak volna mezőgazdasági termelést az alperesi bányászati tevékenységgel érintett termőföldön. A szakértői módszerekkel megfelelően kalkulált kárukat a korábbi évekre vonatkozó termelő tevékenységüktől és a jövedelem utáni adózásuktól függetlenül bizonyíthatják és követelhetik. A szakvéleményben meghatározott mértéket meghaladó többletkárukat azonban már valóban csak akkor igényelhetnék volna megalapozottan, ha az előző évek - szakvéleményben meghatározottat meghaladó - bevételeit olyan okiratokkal igazolják, amelyek a szakértői véleménnyel való összevetést lehetővé teszik, a szakvélemény megállapításait kétségessé teszik.

Tény, hogy a szakértő 2011.decemberében - kirendelését követően - tartott helyszíni szemlét, az itt tapasztaltakból és az előzményi iratokból (a felek levelezéséből) következtetett a megelőző évek termelési körülményeire, a bekövetkezett károkra. Emiatt, további adatok hiányában - más ilyen esetekhez hasonlóan - a szakvéleményadás szükségképpen a rendelkezésre álló bizonyítékok, adatok mérlegelésével történt, következésképpen bizonytalansággal járt. A bizonyítás elnehezülését, a bizonytalansági helyzet kialakulását azonban alapvetően az okozta, hogy az alperes (illetőleg a beavatkozó) a kártalanítási eljárással összefüggő kötelezettségei körében nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, együttműködési kötelezettségét súlyosan megsértette. Igazolt, hogy a felperesek számos alkalommal felhívták helyszíni szemle tartására, a tényleges állapot rögzítésére, kárfelmérésre, egyeztetésre (3/F/25.), az alperes (illetőleg a beavatkozó) azonban e kéréseknek nem tett eleget. Ilyen körülmények között a kárfelmérés hiányosságaiból adódó, az így kialakult bizonytalansággal összefüggő következmények rá hárulnak. A felpereseket az alperes (illetőleg a beavatkozó) által ily módon teremtett helyzetben további bizonyításra kötelezni - ezzel összefüggésben - nem lehet.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezésükben hivatkoztak arra, hogy az öntözőberendezések korábbi megléte a perbeli területen nem bizonyított. Ennek kapcsán megjegyzi az ítéletábra, hogy az öntözőberendezések értékének megfizetése, az ezzel kapcsolatos - pert megelőző - alperesi kártalanítás azzal a következménnyel jár, hogy úgy kell tekinteni, a kutak meglétét elismerte. Az ellenkező bizonyítása ezért alperesi kötelezettség (Pp. 164. § (1) bekezdés) volt, melynek nem tudott hitelt érdemlően eleget tenni.

A 2010-es gazdasági évre igényelt kártalanítás jogalapja tekintetében az ítéletábra osztja a felperesek jogi álláspontját. A rendelkezésre álló földhivatali iratokból megállapítható, hogy ebben az évben még nem történt meg eredeti állapotában az ingatlan ismételt birtokba adása a részükre, arra leghamarabb 2011. során került sor,

- 8 -

melynek következtében az alperes a termelő tevékenység elmaradásából eredő jövedelemkiesés megtérítésére köteles.

A kifejtettekre tekintettel az alapszakvéleményben (21. sorszámú szakvélemény 19. oldal) meghatározott bruttó - a kompenzációs felárat is tartalmazó - 28.495.479,- Ft elmaradt haszon megfizetésére köteles az alperes a 2008-2010. gazdasági évekre.

Mivel a felperesek gazdasági tevékenységükkel kapcsolatban, őstermelői minőségükben szenvedtek kárt, a károkozó alperes a Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére köteles.

A bírói gyakorlatban elfogadott, hogy a bíróság ne az egyes részösszegek után, azok esedékességétől kötelezze a felet kamatfizetésre, hanem - értékelve az egyes részösszegek nagyságát, esedékességét - ún. súlyozottan középarányos időt határozzon meg a kamatfizetés kezdő időpontjaként. Ez különösen indokolt, ha az esedékesség pontos időpontja - kártérítés illetőleg kártalanítás esetén a kár bekövetkeztének határozott ideje - nem pontosan meghatározható. Az ítéletábra ennek megfelelően - figyelemmel a főzőhagyma kapcsán bekövetkezett, legnagyobb részösszeget jelentő káresemény idejére, az érintett gazdasági évekre és az alperes általi részbeni kártalanítás megfizetésének idejére (2009. szeptember 29.) - a késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját 2009. október 1. napjában határozta meg.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperes marasztalásának összegét 28.495.479,- Ft-ra és ennek 2009. október hó 1. napjától a kifizetésig járó, minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-ával növelt mértékű késedelmi kamatára felemelte.

Miután a részbeni megváltoztatással módosultak a pernyertességi-pervesztességi arányok, az alperest és a beavatkozót egyetemlegesen terhelő elsőfokú eljárási költség összegét a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával 900.000,- Ft-ra felemelte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Tekintettel arra, hogy az alperes és a beavatkozó fellebbezése eredménytelenek, ugyanakkor a felperesek fellebbezése részben eredményesnek bizonyult, az alperest és a beavatkozót kötelezte másodfokú eljárási költség megfizetésére a felperesek másodfokú eljárásbeli pernyertességéhez mérten (Pp. 81. § (1) bekezdés). A perköltség tartalmazza a felemelt összeghez (5.460.127,- Ft) társuló arányos illetékköltséget (436.800,- Ft) és a felperesek jogi képviselőjének másodfokú eljárásbeli munkájával és a részben eredményes fellebbezéssel arányos ügyvédi munkadíjat (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdés).

S z e g e d , 2013. március hó 7. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

. Kiss Gabriella sk.
előadó bíró

Dr. Mányoki Zsolt sk.
táblabíró